

Undervisningsbeskrivelse

Termin	2023-2024
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	Stx
Fag og niveau	Samfundsfag c
Lærer	Karen Nørgaard (NO) 2.g og 3.g
Hold	1z

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Køn og ligestilling (Grundforløb)
Titel 2	Er vi frie?
Titel 3	Velfærdsstaten – udfordringer og løsninger
Titel 4	Dansk politik i global verden

Titel 1	Køn og ligestilling
Indhold	<p>Eleverne har i grundforløbet arbejdet med at forklare lønforskellene mellem mænd og kvinder samt at diskutere, hvorvidt disse er et problem. Eleverne har gået i forskellige grundforløbsklasser, men alle har haft fokus på at undersøge spørgsmålet: Hvorfor tjener kvinder mindre, når de klarer sig bedre i uddannelsessystemet?</p> <p>Kernestof Følgende begreber har været gennemgået</p> <p>Sociologi Normer (formelle og uformelle) Internalisering Sanktioner Social kontrol Social rolle Rollekonflikt Social struktur Socialisering (primær, sekundær, dobbelt) Sommerfuglemodellen (Lars Dencik) Socialiseringsarenaer Multisocialiseringsmodellen (Dion Sommer)</p> <p>Økonomi Markedsmekanismen Udbud Efterspørgsel Den danske model på arbejdsmarkedet Stat & marked</p> <p>Politik Ideologierne: konservatisme, liberalisme og socialisme Formel lighed Resultatlighed Chancelighed</p> <p>Supplerende stof Diverse statistisk materiale Diverse artikler</p>
Omfang	9 moduler af 95 min varighed
Særlige fokus-punkter	<p>Fokus i forløbet var at introducere eleverne for samfundsfag og dets områder: økonomi, sociologi og politologi.</p> <p>Faglige mål:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> –anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå –anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer -formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber –argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog. - undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale og kulturelle mønstre - demonstrere viden om fagets identitet og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde

Titel 2	Er vi frie?
Indhold	<p>Forløbet har haft fokus på at undersøge og diskutere, hvordan det er at være ung i det senmoderne samfund. Undervejs har der været et særligt fokus på at diskutere, i hvor høj grad unges valg er frie valg.</p> <p>Kernestof</p> <p>SociologiABC, Morten Hansen Thorndal - S. 10-13 om kulturelle koder</p> <p>Brøndum, Peter & Hansen, Thor Banke: <i>Luk samfundet op!</i>, Columbus 2017: - S. 67-74, Anthony Giddens</p> <p>Brøndum, Peter & Hansen, Thor Banke: <i>Luk samfundet op!</i>, Columbus 2022: - De fire identitetsniveauer, Uddrag fra: https://lso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=359 - Thomas Ziehe</p> <p>Samf på c - S. 40-42, Bourdieu</p> <p>Begreber kendt fra grundforløbet: Normer (formelle og uformelle) Internalisering Sanktioner Social kontrol Social rolle Socialisering (primær, sekundær, dobbelt) Sommerfuglemodellen (Lars Dencik) Socialiseringsarenaer</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p><i>Børneforsker: Her er det vigtigste valg i dit barns liv</i>, Signe Haahr Lindegaard, Jyllandsposten, 26/1-2017</p> <p><i>Det er ikke længere samfundets skyld</i>, Niels Ulrik Sørensen & Jens Christian Nielsen. Uddrag fra artikel på www.information.dk</p> <p><i>Nepobabyer er overalt i danske film. Hvor stor en forlomme får man, når man har det rigtige efternavn?</i> Mia Skovby, 14. november 2023, Euroman</p> <p><i>Apps designet til at gøre dig skærm-afhængig</i>, Nicolai Scharling, 6. juni 2023, Pro-sabladet.</p>

	<p><i>Hvordan skal jeg som 15-årig kunne vide, hvad jeg vil beskæftige mig med resten af mit liv?</i>, Rebekka Berg, erhvervspraktikant på Kristeligt Dagblad. Uddrag</p> <p><i>Forældres betydning for unges uddannelsesvalg</i>, Tilde Mette Juul og Mette Pless, Unges uddannelsesvalg, Gymnasieforskning</p> <p>Diverse statistisk materiale om unges uddannelsesvalg fra rapporten: <i>Unge uddannelsesvalg i tal 2015</i>. Af Center for Ungdomsforskning.</p> <p>Diverse statistisk materiale om udviklingen i andel børn i daginstitutioner, unge og uddannelse, unges baggrund og skoleresultater</p> <p>Elevernes egne undersøgelser af hvordan unge bruger sociale medier i deres identitetsdannelse.</p>
Omfang	11 moduler af 95 min varighed
Særlige fokus-punkter	<p>Faglige mål:</p> <p>anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå</p> <p>anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer</p> <p>undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvARIABLE og sociale og kulturelle mønstre</p> <p>formulere samfundsfaglige spørgsmål og indsamle, kritisk vurdere og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge</p> <p>formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber</p> <p>argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Individuelt arbejde</p>

Titel 3	Velfærdsstaten – udfordringer og løsninger
Indhold	<p>Et forløb med fokus på den danske velfærdsstatsmodel. Herunder har vi kort vendt de forskellige velfærdsmodellens styrker og svagheder, men med særligt fokus på den universelle model. Vi har undersøgt hvilke udfordringer, den danske velfærdsstat står overfor og diskuteret og argumenter for og imod den danske velfærdsstat. Afslutningsvist har vi undersøgt forskellige løsninger på velfærdsstatens udfordringer og diskuteret mulige konsekvenser af disse løsninger. Her har der været et særligt fokus på SVM-regeringens skattereform og den økonomiske situation i Danmark.</p> <p>Kernestof:</p> <p>Læreroplæg om velfærdstrekanten (stat, marked, civilsamfund)</p> <p><i>Velfærdsstaten under pres</i> (2015), Fra Oliver Boserup Skov m.fl., Columbus, - s. 36-40 Velfærdsstatsmodeller</p> <p>Viden om velfærdsstatens udfordringer: Individualisering, forventningspres, øget ulighed, befolkningsudvikling (immigration og demografi), tilvalg af private velfærdsordninger, færre varme hænder/mangel på arbejdskraft, borgernes sundhed (diagnoser og arbejdspress) – alle udfordringer er udledt vha. empirisk materiale.</p> <p><i>Ulighedens mange ansigter</i> (2014), Jensby og Brøndum, Columbus - s. 212-213 Udvalgte reformer af velfærdsstaten fra 2010-2014 figur - Tekstboks 9.4 og figur 9.15 Konkurrencestaten og velfærdsstaten – definitioner og sammenligning</p> <p><i>Luk samfundet op!</i>, Brøndum, Peter & Hansen, Thor Banke, Columbus 2022: - Flexicurity-modellen. Uddrag fra: https://iso.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=460</p> <p>Læreroplæg om Habermas tese om systemets kolonisering af livsverden med inspiration fra: <i>Sociologibogen</i>, ibog, Forlaget Columbus. - Uddrag fra: https://sociologibogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=235 (udleveret som baggrundslæsning)</p>

Mette Frederiksen har ret - velfærdsstaten er udfordret af borgernes forventninger, Martin Ågerup, tidligere direktør for Cepos, d. 19/4-23 (uddrag).

Økonomiens kernestof, Jakob Graves Sørensen, ibog, Forlaget Columbus

- Om Lafferkurven, indkomsteffekt og substitutionseffekt. Uddrag fra: <https://oekonomiskernestof.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=181>

ØkonomiNU, Henrik Kureer, ibog, Systime

- De samfundsøkonomiske mål, uddrag fra <https://oekonomi-nu.systime.dk/?id=1973>
- Finanspolitik, uddrag fra: <https://oekonomi-nu.systime.dk/?id=2067> og <https://oekonomi-nu.systime.dk/?id=2068>

Basal økonomi, Bo Isaksen og Dennis Lunding Nielsen, Forlaget Columbus

- Konjunkturer, uddrag fra <https://basalokonomi.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=181#c294>

Det økonomiske kredsløb

Fra tidligere forløb:

Ideologier

Supplerende materiale:

Diverse empirisk materiale om dansk konkurrenceevne, danskernes lykke og danskernes arbejdsbetingelser

Diverse udtalelser om forskellige velfærdsmodeller, brugt til at identificere de forskellige modellers styrker og svagheder.

Diverse empiriske materialer om velfærdsstatens forskellige udfordringer

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/regeringen-opsiger-forlig-vi-skrotte-muligheden-et-sjette-aar-med-su>

Materiale om nationale test og kompetencehjulet.

Vi er jo bare mennesker – dr artikel – uddrag

Diverse statistiske materialer om udviklingen i ulighed i Danmark, sammenhæng mellem økonomisk ulighed og tillid, beskæftigelsesfradraget, udvikling i dagpengesatsen og betydningen for flexicurity-modellen.

	<p>”Konkurrencestaten er et åndløst sted at være. Men det virker jo.” Her er manden der forsvarer tidens yndlingskurk”, Jonathan Tybjerg, 29. Marts 2019, zetland.dk. Uddrag</p> <p>Diverse materiale om arbejdskraftens frie bevægelighed.</p> <p>Diverse statistisk materiale om danskernes holdning til skat, arbejdstid og velfærd.</p> <p>Elevernes egen undersøgelse af dansk økonomi.</p> <p>Danmarks ressourcekonto er gabende tom, nu kører vi på ren overtræk, Matilde Bugge, dr.dk, 28. marts 2023</p> <p>Om SVM-regeringens skattereform. Uddrag fra: https://fm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2023/december/regeringen-indgaar-bred-aftale-om-skattereform/</p> <p><i>Vismændene: Regeringen må stramme op, ellers koger dansk økonomi over</i>, Per Thiemann, Politiken, 10. oktober 2023</p> <p><i>Nationalbanken har godt nyt, hvis du frygter en fyring, men skidt nyt, hvis du håber på rentedyk</i>, Per Thiemann, Politiken, 20. marts 2024</p> <p>Elevernes finanspolitiske anbefalinger til Nicolai Wammen</p>
Omfang	14 moduler af 95 min varighed
Særlige fokus-punkter	<p>Faglige mål:</p> <p>anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå</p> <p>anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer</p> <p>undersøge aktuelle politiske beslutninger, herunder betydningen af EU og globale forhold</p> <p>undersøge konkrete prioriteringsproblemer i velfærdssamfundet</p> <p>behandle problemstillinger i samspil med andre fag</p> <p>demonstrere viden om fagets identitet og metoder</p> <p>formulere samfundsfaglige spørgsmål og indsamle, kritisk vurdere og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge</p>

	<p>formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler</p> <p>formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber</p> <p>argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog.</p>
Væsentligste arbejdsformer	

Titel 4	Dansk politik i en global verden
Indhold	<p>Et forløb med fokus på aktuelle emner i dansk politik, hvor globale forhold spiller en særlig rolle. Fokus har været på at forklare partiernes holdning til forsvarsaftalen og diskutere fordele og ulemper ved den udvidede værnepligt samt de konsekvenser denne kan få for medborgerskabet. Derudover har vi undersøgt danskernes valgdeltagelse ved forskellige valg med henblik på at forklare danskernes lavere valgdeltagelse til EP-valg. Herefter har vi diskuteret, hvorvidt dette er et demokratisk problem og hvilke mulige løsninger, der kunne være på det.</p> <p>Kernestof Læreroplæg om Molins model plus fordelingspolitik og værdipolitik</p> <p><i>Politika – veje til medborgerskab</i>, Morten Hilligsø Munk og Christian Bader Jørgensen, Systemtime, 2023 Om statsborgerskab og medborgerskab, uddrag fra: https://politika.systemtime.dk/?id=133 & https://politika.systemtime.dk/?id=216</p> <p>Demokratiforståelser Mediernes rolle i samfundet</p> <p>Kendt fra tidligere: Ideologier</p> <p>Supplerende materiale Elevernes undersøgelse af udvalgte partiers holdning til forsvarsaftalen. Med særligt fokus på værnepligt. https://www.regeringen.dk/nyheder/2024/bredt-flertal-bag-fremrykning-af-investeringer-i-forsvaret/</p> <p>Diverse statistisk materiale om danskernes valgdeltagelse ved folketingsvalg, Europaparlamentsvalg, kommunalvalg og folkeafstemninger.</p>
Omfang	9 blokke
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <p>anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå</p> <p>anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer</p> <p>undersøge aktuelle politiske beslutninger, herunder betydningen af EU og globale forhold</p>

	<p>undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale og kulturelle mønstre</p> <p>formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber</p> <p>argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning Gruppearbejde</p>